

Rapport från konferenserna:

Värdighet här – Förändring där

Foto: Bengt Öberg

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 INLEDNING	2
1.1 Bakgrund	2
1.2 Syfte	2
1.3 Sammanfattning	2
2 SAMMANFATTNING AV FÖRELÄSNINGAR UNDER KONFERENSERNA	4
2.1 Bakgrund och historia.....	4
2.2 Nuläge	4
2.2.1 Utbildning	4
2.2.2 Hälsovård.....	4
2.2.3 Försörjning.....	4
2.2.4 Identitet och ägande.....	5
2.3 Regelverk – insatser i Sverige, EU och hemlandet	5
3 SAMMANFATTANDE REDOVISNING AV GRUPPSAMTALEN.....	6
3.1 Värdighet här.....	6
3.1.1 Bemötandet	6
3.1.2 Samverkan	6
3.1.3 Utbildning – folkbildning.....	7
3.1.4 Aktiviteter	7
3.2 Förändring där	7
3.2.1 Politisk nivå	7
3.2.2 Samverkan.....	8
3.2.3 Utbildning – folkbildning	9
3.2.4 Hälsovård	9
3.2.5 Arbetstillfällen	9
4 VÄGEN FRAMÅT.....	10

1 INLEDNING

1.1 Bakgrund

I februari 2015 arrangerade Studieförbundet Bilda, Erikshjälpen och Biståndsorganisationen Hjärta till Hjärta fyra regionala konferensdagar runt om i Sverige. SAM-Hjälp och Hoppets stjärna fanns också med vid några av samlingarna.

Konferenserna riktade sig i huvudsak till engagerade människor inom det civila samhället, men också till politiker och tjänstemän även om de inte tillhörde den huvudsakliga målgruppen. Det finns i dag många människor och organisationer som ideellt engagerar sig för utsatta EU-medborgare. Syftet med konferenserna var att förmedla kunskap och information, utbyta erfarenheter och tillsammans problematisera omkring situationen för att våra insatser ska ge så effektiv och hållbar förändring som möjligt.

Totalt var det cirka 250 personer som deltog i Lund (7 februari), Örebro (14 februari), Skellefteå (21 februari) och Jönköping (28 februari).

1.2 Syfte

Rapportens syfte är att sammanfatta det huvudsakliga budskapet som förmedlades under konferenserna samt sammanfatta synpunkter och reflektioner som framkom under gruppsamtalen så att informationen finns tillgänglig i efterhand.

1.3 Sammanfattning

Ett övergripande intryck som framkom i samtalen under konferenserna var att de utsatta EU-medborgare som kommit till Sverige har gjort något med en mycket stor grupp människor i vårt land. Allt ifrån att de har skapat ett starkt engagemang till att det har blivit ett avståndstagande till människorna som tigger. Oavsett hur man valt att agera så har få lämnats oberörda av dessa människors situation.

På konferenserna låg fokus på att förmedla kunskap, information och ge en bakgrund till den problematik som lett till att utsatta EU-medborgare sökt sig till Sverige. Utanförskap, diskriminering och fattigdom lyftes fram som övergripande grundorsaker. Ett mål med att sprida mer kunskap och information är att det kan leda till ett mer konstruktivt bemötande i Sverige. Mer kunskap kan också skapa förutsättningar för att tillsammans fundera över vad som kan göras

Mats Åberg, tidigare svensk ambassadör i Rumänien, föreläser under konferensen i Jönköping.

Tankar från gruppdiskussionerna.

Vasile Burtea, professor i sociologi vid universitetet i Bukarest.

Hans Caldaras, författare och sångare. Uppvuxen i Sverige med romsk bakgrund.

för att ändra på förhållandena för denna grupp utsatta EU-medborgare, i huvudsak romer från Rumänien och Bulgarien.

De fyra regionala konferenserna hade ett likartat program. Dagen inleddes med en orientering av romernas historia, nuläge och kort om det regelverk som styr insatser i Sverige och EU. Arrangörer och andra medverkande organisationer i Rumänien och Bulgarien beskrev kortfattat sina verksamheter i respektive länder.

Dagen avslutades sedan med gruppsamtal utifrån två huvudsakliga frågor:

1. Vad innebär att skapa värdighet här?
2. Hur kan det leda till förändring där?

Följande medverkande under konferenserna:

- Thomas Hammarberg som leder kommissionen för anti-ziganism i Sverige. Tidigare Europarådets kommissionär i rom-frågor.
- Mats Åberg, tidigare svensk ambassadör i Rumänien.
- Hans Caldaras, författare och sångare. Uppvuxen i Sverige med romsk bakgrund.
- Vasilie Burtea, professor i sociologi vid univer-

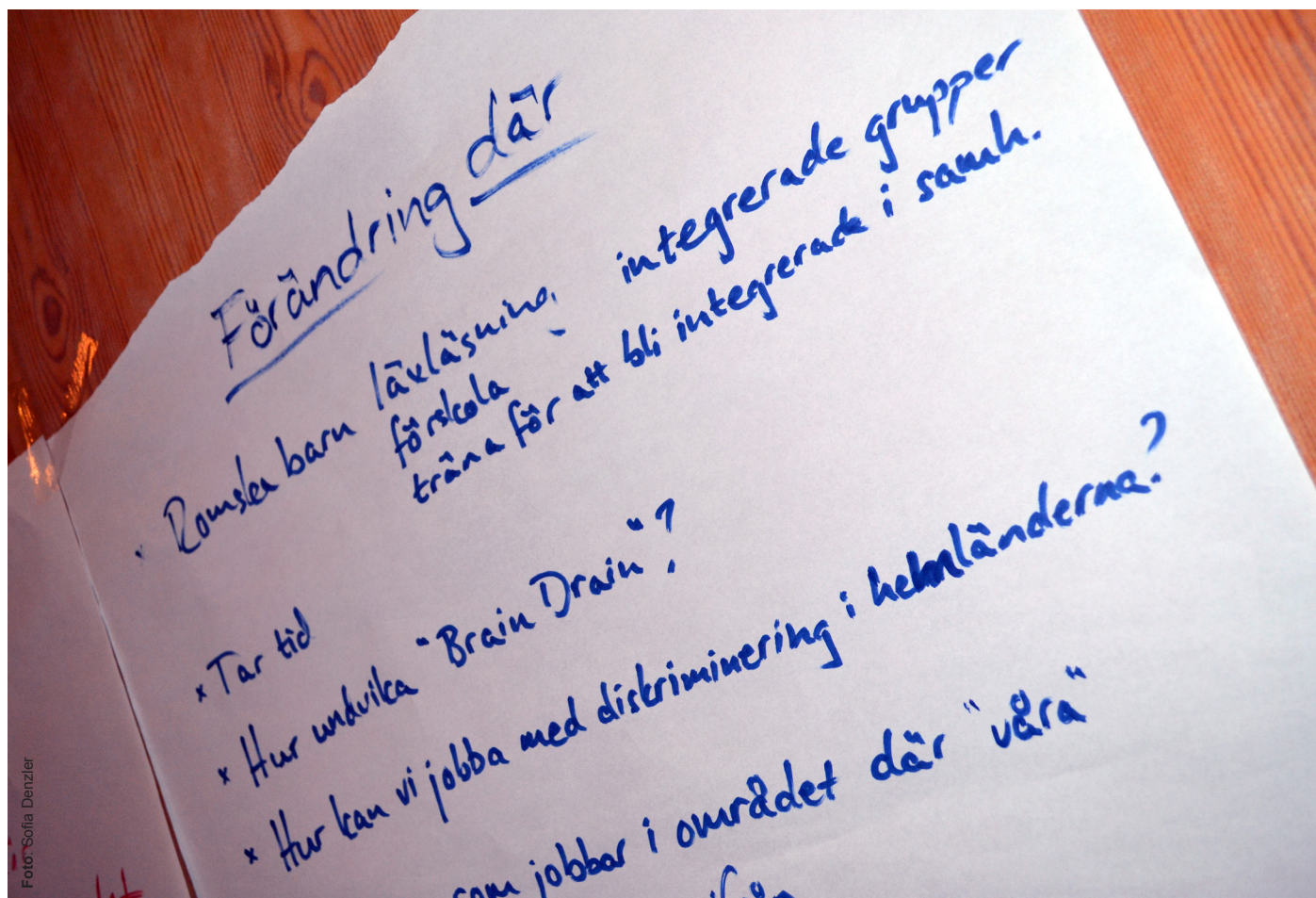
sitetet i Bukarest. Var den första romen i Rumänien som tog en doktorsexamen.

- Valentin Preda, rumänsk företagsledare inom flera sociala företag. President för Rotary i Bukarest.

- Rickard Klerfors, ansvarig för Team Roma på Hjärta till Hjärta. Rumänienkännare som har arbetat med sociala projekt i landet i 20 år.

I rapporten finns en sammanfattning av vad som framkom i föredragen samt en sammanställning från gruppsamtalen. Sammanställningen av gruppsamtalen har gjorts genom att kategorisera synpunkterna och redogöra för respektive område med en förhoppning om att få med så många synpunkter och aspekter som möjligt.

Under konferenserna gjordes även en kartläggning av vilka svenska organisationer som arbetar i Rumänien och Bulgarien. Resultatet blev en rapport där 37 svenska organisationer beskrivs, vilka har ett arbete eller stöder arbete i dessa länder. Sju av organisationer har ett engagemang i Bulgarien. Sammanställning finns tillgänglig och kan laddas ner från arrangörernas hemsidor alternativt www.eumigranter.se

2 SAMMANFATTNING AV FÖRELÄSNINGAR UNDER KONFERENSERNA

2.1 Bakgrund och historia

Romer är ett samlingsnamn för många olika grupper av människor. Den ursprungliga migrationen började förmodligen i Indien på 500-talet då de rörde sig väster ut. Anledningen till varför migrationen startade är inte helt kartlagd. Under 1500-talet utbröt förföljelse av romer i Västeuropa och Balkan blev en plats för romska flyktingar. Romerna blev i flera fall slavar och i Rumänien levde romerna som slavar under drygt 400 år, från mitten av 1400-talet till mitten av 1800-talet.

Under andra världskriget intensifierades förföljelserna ytterligare och romer utsattes för deportation och förintelse. Från 1989 fram till i dag tillhör romer fortfarande en väldigt utsatt minoritetsgrupp som återkommande utsätts för etniska mord, husbränningar och fördrivningar. Först 2007 bad Rumäniens president om ursäkt för övergreppen i samband med förintelsen.

Under konferenserna gavs också en inblick i hur situationen har sett ut för romer i Sverige, genom Hans Caldaras egen berättelse om situationen som rom i Sverige på 1950-talet. Flera paralleller drögs mellan hur romska EU-migranter hanteras i dag i respektive hemland och hur situationen såg ut i Sverige för inte alltför länge sedan. I Hans Caldaras bok "I betraktarens ögon" kan man läsa mer om hans uppväxt.

2.2 Nuläge

I dag finns omkring 10-12 miljoner romer i Europa. Romerna räknas till en av Europas största minoritetsgrupper och är även den mest diskriminerade. Rumänien är ett av de länder i Europa som har störst andel romer. I dag räknar man med att det finns 2-3 miljoner romer i Rumänien. Svårigheter som registrering och självidentifikation gör det dock svårt att få exakta statistiska siffror. Utanförskap, diskriminering och fattigdom är många romers vardag. Därför behövs insatser kring utbildning, hälsa, försörjning och identitet och ägande.

2.2.1 Utbildning

Följande statistik presenterades gällande utbildningssituationen för romer, i huvudsak kopplat till Rumänien:

- 37% av romska barn går i förskola jämfört med 63% av övriga rumänska barn.
- 25% av romska barn går inte i skolan jämfört med 4% av övriga rumänska barn.
- 25% av romer över 16 år är analfabeter jämfört med full läskunnighet för övriga rumäner.

Foto: Bengt Öberg

Flera organisationer arbetar med utbildningsprojekt i Rumänien. Det är viktigt att barnen börjar skolan men också att de fullföljer och avslutar utbildningen. Stöd till barn och familjer är viktigt för att underlätta barns skolgång.

2.2.2 Hälsovård

Följande statistik presenterades gällande hälsosituationen för romer, i huvudsak kopplat till Rumänien:

- Förväntad livslängd för romer är 10-12 år kortare än för övrig befolkning.
- Mödradödligheten är 0,62% jämfört med 0,04% för övrig befolkning.
- Barnadödligheten är 3 gånger högre bland romer än bland övrig befolkning.

Sjukförsäkringen är obligatorisk men avgiftsbelagd och många romer har inte råd med försäkringen. De organisationer som bedriver arbete inom området hälsa och hygien jobbar bland annat med att skapa hygiencenter som kan bidra till förebyggande hälsovård.

2.2.3 Försörjning

Följande statistik presenterades gällande försörjningssituationen för romer, i huvudsak kopplat till Rumänien:

- Enligt världsbanken arbetar 42% romska män jämfört med 66% icke-romer och 19% romska kvinnor jämfört med 53% icke-romer.
- Inkomsten för romska män var i genomsnitt 20% av vad majoritetsbefolkningen tjänade och motsvarande jämförelse för romska kvinnor var 12%.

- 3 av 4 etniska romer räknas till gruppen människor som lever i relativ fattigdom, jämfört med 1 av 4 av majoritetsbefolkningen. Relativ fattigdom innebär här: Den som har en inkomst som understiger 60% av medianinkomsten i landet.
- Romska befolkningen föder fler barn vilket innebär att 20 % av debutanterna på arbetsmarknaden i Rumänien i dag utgörs av romer.

2.3 Regelverk – insatser i Sverige, EU och hemlandet

En presentation gjordes av det regelverk som i dag finns inom EU och Sverige. Mats Åberg refererade till Romafrågan som Europas skam och påminde om Goebbels människosyn 1933.

Frågan är "Vilka attityder vill vi ha i vårt samhälle?" och "Hur ska vi nå dit?". Följande punkter togs upp i samband med detta:

- Det är Sveriges skyldighet som EU-land att se till att människor inte far illa. Akuta insatser som boende och sjukvård behövs. För att det ska fungera bra behöver kommuner och civilsamhälle samverka. Det är viktigt att ha dialog med människorna som kommer hit.
- Sverige behöver ställa krav på och hjälpa hemländerna. Det kan göras genom att stötta goda krafter i respektive hemland.
- Romafrågan är ett EU-problem och behöver hanteras av EU. Det finns EU-medel att tillgå men ofta krävs 5% egeninsats från hemlandet för att få EU-medel. Resterande 95% betalas ut i efterhand, vilket innebär att det krävs likvida medel för att kunna starta insatser för att hjälpa romer.

Flera olika projekt med inriktning på försörjning genomförs av olika organisationer.

2.2.4 Identitet och ägande

En stor andel romer i Rumänien saknar i dag kompletta identitetshandlingar och därmed saknar de också rätt till samhällsfunktioner som skola och sjukvård. De romer som saknar arbete saknar, förutom inkomst, också ofta bland annat sjukvårdsförsäkring och pension. Det finns även problem kopplat till detta vad gäller ägande av tomtmark och möjlighet att på så sätt kunna äga egen mark eller sitt egna hus.

Organisationer som gör insatser inom detta område jobbar bland annat med att se till att så många som möjligt får korrekta identitetshandlingar och får hjälp med äganderätt.

Foto: Bengt Öberg

3 SAMMANFATTANDE REDOVISNING AV GRUPPSAMTALEN

Under gruppsamtalen samtalade deltagarna utifrån två huvudsakliga frågor:

1. Vad innebär att skapa värdighet här?
2. Hur kan det leda till förändring där?

Nedan följer en sammanställning av de synpunkter, tankar och reflektioner som framkom i grupperna. Vid bearbetning av anteckningarna som samlades in har en uppdelning gjorts mellan "Värdighet här" och "Förändring där". Under varje rubrik har sedan ytterligare indelningar gjorts utifrån de olika kategorier som identifierades:

Värdighet här:

- Bemötande
- Samverkan
- Utbildning/
Folkbildning
- Aktiviteter

Förändring där:

- Politisk nivå
- Samverkan
- Utbildning/
Folkbildning
- Hälsovård
- Arbetsstillfällen

Dessa kategorier redovisas under var sin rubrik i detta kapitel.

Generella reflektioner som också framkom under konferenserna handlade om det starka engagemang som väckts på flera håll i Sverige för att hjälpa utsatta EU-medborgare. Många har fått nya vänner, andra har upptäckt att Europa har en fattigdom som man enbart trodde fanns i andra delar av världen. Andra grupper i vårt samhälle känner rädsla och vill förbjuda tiggeri. I huvudsak fanns dessa inte med under konferenserna men en oro uttrycktes för hur man kan bemöta dessa attityder i Sverige.

3.1 Värdighet här

3.1.1 Bemötandet

I samtalen framkom tydligt vikten av att hjälpa människor i nöd. Om man ska ge eller inte ge till den individuella människan som tigger ansågs dock vara en fråga som varje person själv får ta ställning till. Det viktigaste handlar om hur vi tillsammans kan bidra till att ändra de utsatta EU-medborgarnas förhållanden i sina respektive hemländer. Den gyllene regeln lyftes fram som en bra förebild "Gör mot andra vad du vill att andra ska göra mot dig". Med ett historiskt perspektiv kan också konstateras att det för 3 till 4 generatio-

ner sedan var vi svenskar som satt och tiggde om allmosor; "Det kunde ha varit jag" -perspektivet är därför också viktigt att ha med sig i bemötandet av utsatta EU-medborgare.

Visa respekt och värdighet återkom vid flera tillfällen och nedan listas några exempel på hur det kan ta sig uttryck:

- Se individerna inte bara att "de är tiggare". Människovärdighet! Gå inte förbi!
- Kommunikationen, samtala med dem som du möter. Språket kan vara ett problem.
- Vikten av att skapa personliga relationer.
- Viktigt att lyfta fram mänskliga rättigheter.
- Skapa gemenskap, se inte ner på dem. Tillgodose grundläggande behov.
- Viktigt att de får "tak över huvudet", ge stöd med mat, dusch och tvätt.
- Stå upp mot fördomar och förtryck.
- Det är deras behov som skall styra vilka åtgärder vi gör.
- Fråga dem vad vi kan/bör göra för dem.
- Bygg upp självkänslan hos gruppen.
- Förmedla hopp, hjälp till att bygga upp självförtroendet.
- De är EU-medborgare och inte tiggare.

3.1.2 Samverkan

Framgångsrik samverkan kring utsatta EU-migranter på det lokala planet mellan frivilligorganisationer, kyrkor och församlingar samt den kommunala nivån återfinns på många orter. I flera kommuner finns gemensamma satsningar med att ordna härbärgen, rådgivning och annat stöd. Andra kommuner saknar helt denna typ av strukturer. Ofta är insatserna organiserade omkring några "eldsjälar" som tagit initiativ och sedan fått med sig andra. Det framkom att många aktionsgrupper saknar erfarenhetsutbyte. Vad har fungerat bra på andra orter och vad kan vi lära för att undvika att göra samma misstag? Detta identifierades därmed som ett tydligt behov. Ett nystartat, öppet nätverk vars syfte är att förmedla kunskap och erfarenhet i frågorna presenterades. Intresserade har möjlighet att ansluta sig till nätverket. Initiativtagare till nätverket är några av konferensens sakkunniga: Thomas Hammarberg, Mats Åberg och Hans Caldaras. Hemsidan för nätverket är: www.eumigranter.se

Vid flera tillfällen betonades hur viktigt det är att kunna samverka med andra organisationer och myndigheter för att tillsammans med goda krafter i Bulgarien och Rumänien göra skillnad för utsatta människor. Vikten av att genom verk-samma organisationer stödja hela grupper/byar för att skapa hållbar förändring betonades. Som ett stöd till denna samverkan påbörjades under konferenserna en kartläggning av verk-samma svenska organisationer i Rumänien och Bulgarien, vilket resulterade i en rapport.

Vilja till samverkan återkom även i förväntningar att regeringen i Sverige skall agera mot myndig-heter i EU och genom det sätta press på myndig-heterna i Rumänien och Bulgarien.

Nedan listas några exempel på vad som kom fram i samtalen angående samverkan:

- Vikten av att det är samma regler i alla kommuner.
- Samarbetet mellan församlingar och andra frivilligorganisationer är i sig något bra.
- Detta är ett "tillsammans-arbete", enskilda, församlingar och kommuner berörs.
- Förmedla erfarenheter från en plats/situa-tion till en annan.
- Viktigt att vi som organisationer i Sverige inte konkurrerar utan samverkar.
- Påverka den svenska regeringen, myndig-heter och EU.
- Hjälpa individer med koppling till en organi-sation så vi kan hjälpa hela gruppen/byn.

3.1.3 Utbildning – folkbildning

Kunskapen om romernas situation både i Sve-rige och i Europa är generellt låg. Det finns därför ett folkbildningsbehov i Sverige om hur situationen faktiskt ser ut för denna utsatta minoritetsgrupp. Under senare år har hatbrotten mot EU-migranter ökat och på flera håll väcks avståndstagande och främlingsfientlighet. Arbete med folkbildning är ett sätt att motverka rasism, diskriminering och förändra negativa attityder. I media sprids flera olika bilder av EU-migranter. Det handlar dels om interna konflikter mellan olika grupper av romer och dels huruvida det är organiserade ligor som ligger bakom tiggeriet. Gällande organiserade ligor så finns det rap-porterade fall av detta men under konferensen betonades att de flesta människor som kommer

hit inte är utsatta för människohandel eller krimi-nell verksamhet utan kommer för att de inte ser någon möjlighet till försörjning i sitt hemland. Vid arbete i Sverige är det dock viktigt att vara med-veten om att ligor finns och att anpassa insatser så att de inte gynnar våld och korruption.

Nedan listas några exempel på vad som kom fram i samtalen angående behov av utbildning:

- Det behövs mer kunskap om romernas his-toria och bakgrund.
- Uppmärksamma orättvisorna i samhället.
- Vikten av att bilda opinion i Sverige.
- Det behövs kunskap om vad som görs och borde göras i mötet med "tiggarna".
- Visa värdighet genom den information som sprids.
- Vi (svenskar) behöver lära oss att lyssna.
- Starta kurser så vi kan lära oss rumänska, bulgariska eller romani.
- Aktivt arbeta med att ändra attityder till ro-merna.
- Anordna temakvällar för att sprida kunskap.
- Stå upp för dem/försvara dem. Tiggarna är ögonöppnare.

3.1.4 Aktiviteter

På konferenserna deltog många personer som redan var engagerade för att på olika sätt hjälpa utsatta EU-medborgare. Idéer och erfarenheter av aktiviteter för att stärka människornas själv-känsla och värdighet utbyttes.

Nedan listas några exempel på vad som kom fram gällande utbyten och idéer kring aktiviteter:

- Ordna med arbeten, kortare jobb (trädgårds-arbete, städning etc.)
- Deras behov skall vara utgångspunkten för vårt agerande.
- Hjälp till självhjälp, vilket kan starta här.
- Erbjud möjligheter att göra rätt för sig.
- Ordna med möjlighet att skicka hem pengar.
- Förse "tiggarna" med kläder, skor med mera under vinter så de inte fryser.
- Hjälpa dem så att de kan ta eget ansvar.
- Vi vill inte permanenta tiggeri!
- Ordna med tolkar, så vi kan bygga relationer.

3.2 Förändring där

3.2.1 Politisk nivå

Frågan om utsatta EU-medborgare är en omfat-

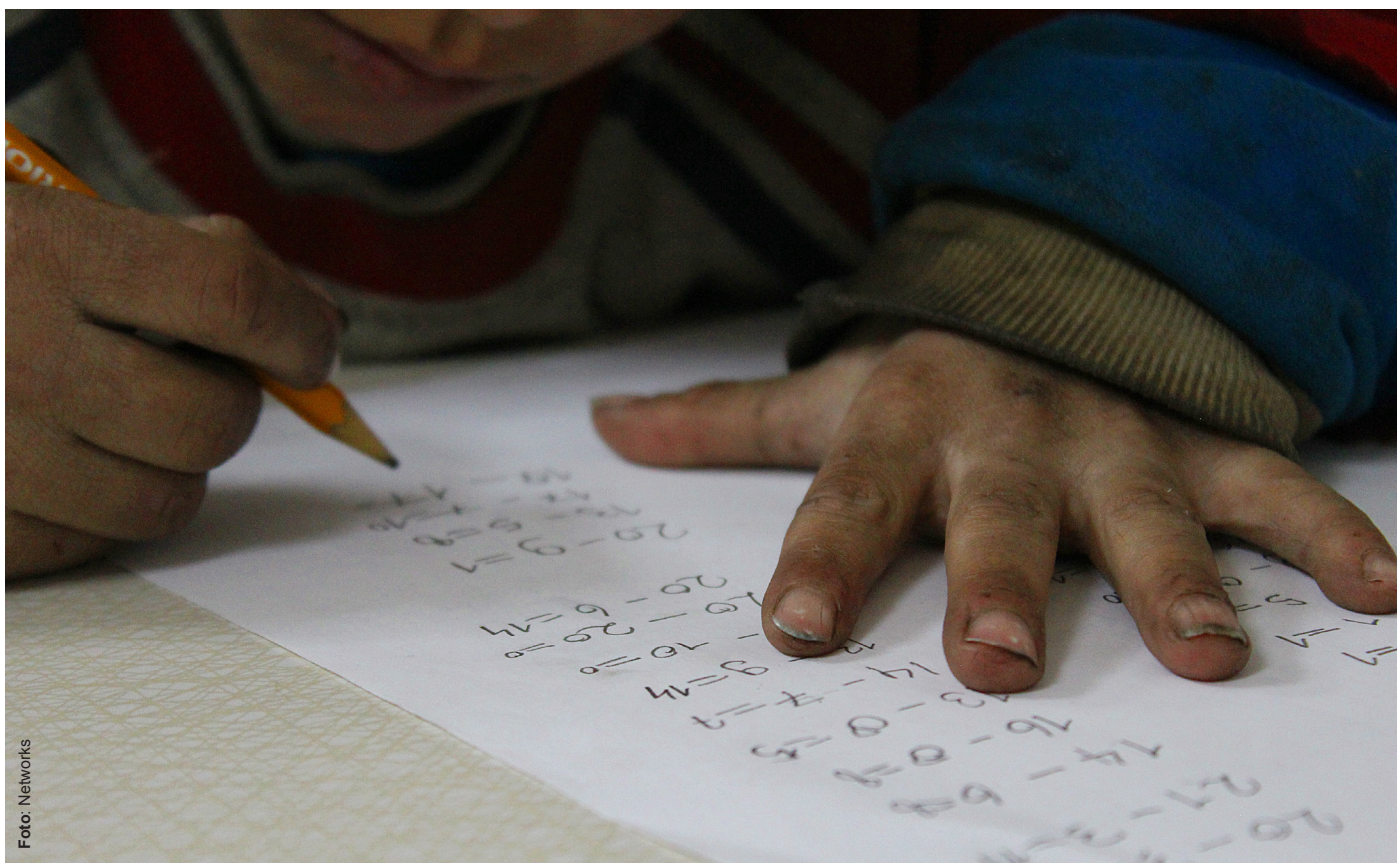

Foto: Networks

tande och komplex problematik som måste hanteras på flera olika nivåer samtidigt. Alltifrån den lokala nivån i respektive byar och bosättningar till lokala och nationella myndigheter och upp till EU-nivå. Det huvudsakliga ansvaret vilar på de utsatta EU-medborgarnas respektive hemländer men under konferensen diskuterades hur vi som individer och som land kan arbeta för att bistå hemländerna i detta.

Nedan listas några exempel på vad som kom fram gällande förändring på politisk nivå:

- Sätta press på politiker i Sverige, EU, Rumänien och Bulgarien, mer verkliga insatser.
- Få politiker att samverka med varandra (Sverige – Rumänien).
- På alla nivåer arbeta mot korruption och överdriven byråkrati.
- Vikten av långsiktiga mål. För detta krävs samverkan med politiker på alla nivåer.
- Motverka hatbrott och rasism.
- Politiska påtryckningar.
- Ta kontakter med EU-parlamentariker (t.ex. Soraya Post).

3.2.2 Samverkan

Samverkan är viktig även för att skapa "förändring där". Vikten av att hitta samverkansformer både med och mellan organisationer med kun-

skap och kontakter betonades för att insatserna ska bli framgångsrika och hållbara.

Under konferenserna genomfördes därför även en kartläggning av vilka svenska organisationer som arbetar i Rumänien och Bulgarien. Resultatet blev en rapport där 37 svenska organisationer beskrivs, vilka har ett arbete eller stöder arbete i dessa länder. Rapporten finns bland annat på www.eumigranter.se

Många av konferensdeltagarna hade själva besökt byar och samhällen i främst Rumänien och fått egen erfarenhet av hur det ser ut. Situationen är komplex och det gäller att överbrygga både kulturella och språkliga barriärer. I samtal fanns det både en vilja att göra något och inte backa för det som är svårt.

Nedan listas några exempel på vad som kom fram gällande samverkan i utsatta EU-medborgares respektive hemländer och vad man som enskild i Sverige kan göra:

- Lära av andras erfarenheter, studieresor.
- Samverkan mellan kommuner, vänorter.
- Adoption av byar – samhällen.
- Samverkan med församlingar-kyrkor (ekumeniska satsningar) Sverige - Rumänien.

- Stötta organisationer som finns på plats och som redan kan kulturen/språket.
- Sprida kunskap om bra organisationer som arbetar bland romer.

3.2.3 Utbildning – folkbildning

Även utbildning och folkbildning kom fram som ett temaområde under "Förändring där". Barn och ungdomar måste få tillgång till grundläggande utbildning och på alla sätt uppmuntras att inhämta kunskap. Detta är en viktig del i att motverka strukturella hinder och diskriminering och skapa en förändring för framtiden.

Det behövs insatser för att förbättra barnens möjlighet till skolgång samt skapa utbildningstillfällen för föräldrar för att kunna få arbete och på så sätt en inkomst.

Nedan listas några exempel på vad som kom fram gällande utbildning/folkbildning:

- Barn och ungdomar måste få gå i skolan.
- Utbildning för vuxna att kunna hämta ikapp förlorad kunskap.
- Arbeta långsiktigt med att ändra attityden till utbildning.
- Kan en bred folkbildning i Rumänien och Bulgarien ändra attityder?
- Lyssna på romernas egna berättelser och önskemål.
- Information till dem som befinner sig i Sverige om vad som görs i hemlandet.

3.2.4 Hälsovård

Hälsosituationen för romer bedöms vara mycket sämre än för övrig befolkning i respektive hemland. Romernas medellivslängd är kortare och deras hälsoläge är generellt mer utsatt.

Tillgång till information om orsaker till sjukdom är begränsad vilket gör att förebyggande åtgärder, som mödrakontroll, vaccinationer eller andra preventiva åtgärder uteblir.

Registrering för allmän sjukförsäkring och tillgång till sjukvård förhindras eller försämras av fattigdom och diskriminering.

Nedan listas några exempel på vad som kom fram gällande hälsoinsatser i utsatta EU-medborgares respektive hemländer:

- Familjeplanering.
- Insatser för att förbättra livsvillkoren för mammor – barn.
- Hygienfrågor.

3.2.5 Arbetstillfällen

Arbetslösheten bland romerna är betydligt högre än hos majoritetsbefolkningen. I samtalen framkom att avsaknad av arbetsmöjligheter och därmed tillgång till egen försörjning utgör ett starkt motiv för utsatta EU-medborgares migration.

Den finansiella och ekonomiska krisen inom euro-zonen har särskilt drabbat dessa utsatta EU-medborgare, som tidigare till viss del hade temporära arbeten i Sydeuropa. Nu tvingas de söka sig till länder i norra Europa för att arbeta, vilket ofta leder till tiggeri. Gruppen har hamnat utanför arbetsmarknaden både hemma och i övriga länder. Därför är frågan om vad som kan göras för att skapa sysselsättning för denna grupp viktig.

Nedan listas några exempel på vad som kom fram gällande insatser kring arbetstillfällen i EU-medborgares respektive hemländer:

- Mikrokrediter för att stimulera företagande.
- Arrendereformer, tillgång till odlingsmark.
- Det är viktigt för dessa länder att de får behålla sin arbetskraft.
- Påverka företag att göra affärer med Rumänska företag.
- Enklare hantverk.

Foto: Bengt Öberg

4 VÄGEN FRAMÅT

Syftet med rapporten har varit att sammanfatta det huvudsakliga budskapet som förmedlades under konferenserna samt sammanfatta synpunkter och reflektioner som framkom så att informationen finns tillgänglig i efterhand.

Under konferenserna framkom ett tydligt behov av ytterligare kunskapsspridning kring utsatta EU-migranter. Arrangörerna kommer fortsätta diskutera hur rapporten och annan information kan spridas ytterligare. Det kommer också inledas arbete för att ta fram ett studiematerial.

Kartläggningen av svenska organisationer som arbetar i Rumänien och Bulgarien finns tillgänglig och kan laddas ner på konferensarrangörernas hemsidor och på www.eumigranter.se

Nätverket för romska EU-migranter förmedlar information, erfarenhetsutbyte och samordning av kontakter mellan det civila samhället och myndigheter på alla nivåer. Nätverket vill också skapa debatt och dialog som bidrar till mer långsiktiga lösningar i deras hemländer. Nätverket för romska EU-migranter har hemsidan www.eumigranter.se

Vid frågor om konferenserna, rapporten och arbete som görs för utsatta EU-migranter, kontakta gärna någon av arrangörerna:

Biståndsorganisationen Hjärta till Hjärta
Jörgen Ljung
jorgen@hearttoheart.se
hjartatillhjartha.se/

Erikshjälpen
Peter Toftgård
peter.toftgard@eriksdevelopment.org
erikshjalpen.se

Bilda
Lennart Karlsson
lennart.karlsson@bilda.nu
bilda.nu

